

MŪSU Lietuva

Jornal Lituanico «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$3,00

NR: 495 (1)

SÃO PAULO — BRASIL — 1959 M. SAUSIO MĖN. — JANEIRO 3 D

XII METAI

Lietuvos Himno Autoriui Šimtas Metu

1958 m. gruodžio m. 31 d. Dr. Vincui Kudirkai, Lietuvos himno autoriui suėjo šimtas metų nuo jo gimimo. Kaip dauguma kitų žymių veikėjų, inteligentų, taip ir Dr. Vincas Kudirka yra Lietuvos žaliųjų sodžiaus sūnus, gimė Suvalkijos lygumose, Vilkaviškio apskrityje, Paežerių valsčiuje. Tėvai buvo pasiturintys ūkininkai.

Jaunas Vincukas iš motinos paveldėjo puikų balsą, gerą klausą, stiprų pasakojimo talentą, palinkimą piešti. Baigęs vietinį pradžios mokyklą, 1871 m. įstojo Marijampolės gimnazijon. Buvo gabus, gerai mokėsi, dalyvavo orkestre, chore. Buvo gražios išvaizdos simpatingo būdo, neišsenkamo sąmojaus, visur laukiamas svečias. Tik deja, draugija, aplinkuma, kur jis lankydavosi, buvo lenkiška ar sulenkėjusi. Jis pats nepasijuto kaip su ja sutapo ir pasidavė srovės nešamas. Nors ir lankė lietuvių kalbos pamokas, tačiau jos nedaug jam įtakos padarė. Jis brendė A. Mickevičiaus Kraševskio, Iovackio ir kitų lenkų romantikų raštų įtakoje. Baigęs šešias gimnazijos klases pildydamas tėvo pageidavimus, įstojo į Seinų kunigų seminariją. Po dviejų metų buvo atleistas kaip neturintis pašaukimo. 1899 m. rudenį grįžo į Marijampolės gimnazijos 7 klasę. Čia pradėjo stipriai pasireikšti kaip rasytojas nors pradėdamas.

1881 m. baigia gimnaziją ir vyksta į Varšuvos universitetą į filosofijos fakultetą, literatūros studijuoti. Tačiau po metų laiko perėjo į medicinos fakultetą, kurį baigus įsigyja laisvą profesiją ir turi teisės Lietuvoje apsigyventi.

Studijų metu daug skaitė apie Lietuvą. Jis čia išitkina, kad Lietuva nėra Lenkija, ir kad lietuviai nėra lenkai. Vasaros atostogų metu grįždavo Lietuvon. Nors gyveno lenkiškoj aplinkumoje, bet nebuvo kurčias lietuviškiems reikalams.

1883 m. pasirodžiusi „Aušra“ padarė lemiamą įspūdį. Jei lig šiol laikėsi iš tolo nuo lietuviško veikimo, tai „Aušros“ paveiktas pasiryžo žengti drauge su tautiškai bei kultūriškai atbūdančia Lietuva. Savo atsiminimuose pasakoja, kad perskaičius „Aušrą“ jam pasidarė graudu ir ant stalo apsikniaubęs verkęs. Gaila jam buvo tų valandų, kurios nesugražinamai tapo išbrauktos iš jo gyvenimo kaip lietuvių ir gėda, kad taip ilgai buvęs apgailėtinu pabėgėliu. Po to jo krūtinę pripildžius rami, smagi šiluma lyg rodos, naujos jėgos pradėjo rasti. Rodos išsėk užaugęs, išsėk ir pasaulis jam tapęs perankštas. Pasijutęs save didžiu, galinčiu pasijutęs lietuviu esančiu.

1890 m. pradžioje įsikūrė Šakiuose ir pradėjo verstis medicinos praktika. Žmonių buvęs mėgiamas. Tačiau paveldė

ta džiovos liga nuolat jį kama vo. Laikas nuo laiko vykdavo gydytis. Bet džiova palaužė sveikatą, 1899 m. lapkričio 6 d. Naumiestyje mirė. Ant jo kapo buvo pastatytas paminklas, vaizduojas ažuolą su nu laužtu liemeniu ir prie jo prikalta lentelė su jo eilėraščio įrašu:

Tegul saulė Lietuvos tamsu
[mus prašalina,
Ir šviesa ir tiesa mūs žings
[nius telydi,
Tegul meilė Lietuvos dega
[mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos vieny
[bė težydi.

Iš 40 gyvenimo metų Dr. V. Kudirka lietuviškai kūrybai te skyrė tik 10 metų. Tačiau ir per tą laiką atbūdančiai Lietuvai nuveikė milžiniškus darbus. Jis sielėjosi, kaip žmonėms sukurti geresnį gyvenimą. Jis spaudoje kėlė gerus ir blogus, esminius ypatybiškai skelbė rusizmo pavojų lietuvių tautai. Jis skatino rusams priešintis.

Tautinei sąmonei žadinti įsteigė laikraštį „Varpas“, kuris lietuvius žadino keltis iš tautinio miego. Vinco Kudirkos raštai poezija, beletristika, ne kalbant apie publicistiką yra surišti su gyvenamuoju momentu. Jo raštuose mes matome kaip kino filme atvaizduotą ano meto Lietuvą. Kalbėti apie Dr. Vinco Kudirkos kūrybą reiktų ilgų straipsnių prirašyti. Tačiau „M.L.“ skaitytojus supažindinti su jo raštais įdumėsnius kūrinius, ar jų dalis spausdinsime „M.L.“

Vieną jo kūrinių šiandien žino kiekvienas susipratęs lietuvis: Lietuvos Himnas, kurį giedame iškilmingomis progomis. Jo autorius yra Dr. V. Kudirka kurio šimto metų gimimo sukaktį, nors ir kukliai čia paminime

Fanaudota medžiaga iš
Lietuvių Enciklopedijos.

KOVA DĖL PIRMENYBĖS KREMLIUJE

Po Stalino mirties Kremliuje beveik visą laiką eina kova tarp vienos ir kitos grupės raudonųjų diktatorių.

Toji kova paastrėjo paskutiniuose metų. Jos pasekmės yra Serovo atstatymas iš saugumo policijos vadovybės, Bulgarijos ilga ir vieša „išpažintis“, nuolatinis užsiuolimas Malenkovo, Kaganovičiaus, Šepilovo ir kitų „antipartijinių“ žmonių. Eina gandai, kad Malenkovas bus teisiamas kaip „išdavikas“ ir jam galės būti net mirties bausmė pritaikinta.

Šie faktai rodo, kad tarp Kremliaus sienų vyksta tyli, gyvybės arba mirties kova.

Šią kovą paastrino Kruščevio politika Berlyno reikalu. Nevisi komunistų komisarai pritaria Kruščevio politikai Berlyno klausimu. Yra stipri opozicija. Jos tarpe yra ir vice ministris pirmininkas My

koyan. Rusai Kruščevio politikoje mato pavojingą žaidimą. Jie žino, kad laisvieji kraštai turi atominius ginklus kuriais, anot senatoriaus Case, gali pataikyti net į patį Kremlį. Dėl galimo atominio karo žmonės nervuojasi ne vien Londone, Paryžiuje, Vašingtone, bet ir Maskvoje, Leningrade. Charkove Kruščevio ir kitų komisarų komisarų karinigi straipsniai komunistinėje spaudoje, per radijo, dar nerodo Rusijos gyventojų daugumos, net ir pačių komisarų Kremliuje sėdinčių nuotaikų. Todėl juos ima baimė, kai Kruščevas per daug drasiai ima švaistyti su per dideliais reikalavimais ir grąšinimais, kad kad kartais neišprovokuotų „karštą karą“

Yra pagrindo laukti, po kurio laiko iš Kremliaus viešumon gali išeiti įdomių staigmenų.

— Tibete vyksta ginkluotas pasipriešinimas kinų komunistams. Gyventojai gina savo žemes, nenori eiti į kolchozus.

Paruošė atsakymą Maskvai

Šiaurės Atlanto Sąjungos atstovai susirinkę Paryžiuje priėmė Kruščevui atsakymo projektą, į jo notą Berlyno statuto pakeitimo reikalu.

Vakarai savo notoje rašo, kad Berlyno klausimas turi būti svarstomas ne atskirai, bet kartu su visos Vokietijos suvienijimo klausimu. Rusija neturinti teisės viena savavališkai atsakyti, otsdamo su tarties. Sutartis gali būti pakeista tik su visų keturių ją pasirašiusių sutikimu.

Amerikonai, anglai ir prancūzai, kaip jau ne kartą buvo pareiškę, iš Berlyno nesitrauks

NUVERTINTAS PRANCŪZIJOS PINIGAS

Naujas Prancūzijos prezidentas De Gaulle paskelbė Prancūzijos pinigų reformą. Tos reformos pagrindas glūdi pinigų vidaus rinkoje nuvertinimu. Prancūzams bus lengviau užsienio skolos apsimokėti. Taip pat prancūzų frankas galims laisvai pirkti Prancūzijoje ir išsivežti užsienin. Reikia tarptautinėje rinkoje atsistoti tokioje pat plotmėje, kaip Amerikos doleris (žinoma žemesnis savo verte), vokiečių markė, ar anglų svaras.

Šis pertvarkymas rado palankaus atgarsio Europoje ir kituose kontinentuose. Prekyba irgi pagyvės.

Žinoma, ši reforma Prancūzijai buvo būtina. Bet Prancūzijai yra būtinas reikalas sumažinti išlaidas. Pavyzdžiui šiandieninė padėtis Argelijoje iš Prancūzijos išdo reikalauja vieno milijono frankų kasdien. Yra kitų išlaidų. Nesumažinus išlaidų, vėl atsidurtų dideliuose sunkumuose.

Prez. De Gaulle yra numatęs 1959 m. pabaigoje išleisti naują franką, kurio vertė būtų šimtas dabartinių frankų.

— Argentinos vyriausybė taip pat numušė savo pinigų, pezo vertę. Taip bus privirsta vesti didelio taupumo politika. Taupumo politika niekur nėra mėgiama. Nebus mėgiama nė Argentinoje. Apie septyni milijonai gyventojų gyvena iš gaunamų valdžios algų. Taupumo politika bus reikalinga bent du metus laikyti.

Užsieny Argentinos ekonominė politika sutikta palankiai. Tai rodo, kad ir 329 milijonų gauta iš Amerikos bankų paskola.

Argentinoje privati iniciatyva turės daugiau laisvės, kuri smarkiai buvo apkarpyta Peroni valdant. Frekyba ir industrija gaus pilną laisvę. Vyriausybė kišis tik svarbiais atsitikimais. Pavyzdžiui kai per daug būtų įvežama žaliavos arba jau pagamintų produktų, kurie nukonkuruotų vietos industrija.

— Brazilija Bolivijos naftai gauti jau turi suorganizavusi 300 milijonų kruzeirų kapitalą daugumoje iš privačių asmenų ar organizacijų.

— Cukraus fabriku darbininkai, visoje Brazilijoje sustreikavo. Reikalauja pakelti atlyginimą, tatinkamos įstaigos garantavo, kad cukraus trūkumo nebus.

DĖL LIETUVOS PASIUNTINYBĖS VATIKANE

Viena São Paulo radijo stočių šiomis dienomis pranešė, kad Vatikane yra sustabdytas Lenkijos (egziline vyriausybė) ir Lietuvos pasiuntinybių veikimas.

Paskelbtos žinios tikrumo lig šiol nepavyko patvirtinti. Kai dėl lenkų pasiuntinybės suspendavimo nebūtų jokia staigmena, nes lenkų egziline vyriausybė, išskiriant Vatikaną neturi savo atstovybių. Visi kraštai pripažįsta dabartinę Gomukos vyriausybę.

Be to, kaip žinių agentūros praneša, kartu su kardinolu Višinskiu į Romą buvo atvykę ir lenkų įtakingi politikai, kurie prašė kad Vatikanas su Gomulkos vyriausybe užmegstų diplomatinius santykius. Varšuvos vyriausybė norinti net konkordata su Vatikanu sudaryti. Taip pat atsimintina, kad katalikai Lenkijoje turi daug teisių Krokuvėje veikia katalikų universitetas visose mokyklose yra įvestos tikybos pamokos. To viso nėra kituose satelitinuose, ar prie Rusijos prijungtuose kraštuose. Todėl nenustabu, jei Vatikanas ir panaikintų lenkų egzilines vyriausybės pasiuntinybę.

Kitokia yra Lietuvos padėtis. Del Lietuvos reikalų Vatikanas turėtų derėtis su Maskva. Bet lig šiol nėra jokio kontakto su Maskva. Tiesa, komunistai keleta kartų buvo mėginę įeiti kontaktan su Vatikanu del santykių užmezgimo. Leabejo ir iš Lietuvos maždaug prieš pusantro metų Romon buvo atvykę 7 lietuviai katalikai, kurių tikslas buvęs įkinti Vatikaną santykiams užmegsti su Maskva

Bet atvykusiems nepavyko sueiti kontaktan su atsakomingu Vatikanu užsienio politikos vairotojais. Vatikanas pozicija ne vieną kartą buvo aiškiai pabrėžta, kad su Maskva kalbės tik tuomet, kai Rusijoje katalikams bus duota laisvė. Čia laisve suprantama ne vien bažnyčiose mišias laikyti, bet ir katalikų organizacijos, spaudos, religijos mokymo ir kitos pamašios laisvės. Kiek yra žinoma Rusijoje šiandien dar toli gražu, nėra to minimo Vatikanas reikalaujamų katalikams laisvių. Taigi negali būti nė kalbos apie santykių užmezgimą.

Todėl ir nepatvirtintas pranešimas žinomų faktų aki vaizdoje. Del Lietuvos pasiuntinybės uždarymo Vatikane, yra neįtikėtinas. O jei taip būtų įvykę, turėtų būti kokios nors lig šiol mums nežinomos priežastys, ar naujai susidariusios apinkybės.

Todėl kol kas tenka laukti žinios patvirtinimo ar paneigimo. Po to tik vienaip ar kitaip reaguoti

Atlyginimą pakėlus

Atlyginimo minimimas, vadinamas salario minimo, respublikos prezidento aktu, gruodžio mėn 24 d. buvo pakeltas, bendrai dvigubai negu buvusis. Rio de Janeiro bus šeši tūkstančiai kruzeirų, o São Pauly — penki tūkstančiai devyni šimtai.

Kai del jo įsigaliojimo nėra vienos nuomonės. Vyriausybė sako, kad įstatymas įeina galion 1 sausio 1959 m. Darbdaviai remdamiesi konstitucija, tas yra tiesa, kad įstatymas įgyja galios tik po dviejų mėnesių. Taigi išeitų naujas salario minimo pradeda veikti tik nuo vasario m. 24 d.

Darbininkų sindikatai grasi na, jei darbdaviai nemokės pakelti atlyginimo nuo 1 d sausio, išeis streikan. Gi darbdaviai kreipsis teisman savo teisių ginti.

Kad atlyginimą reikėjo pakelti, nėra jokios abejonės, nes pragyvenimo kaina šuoliais pakilo. Bet iš kitos pusės, atlyginimo pakėlimas klausimo neišsprendžia, nes pragyvenimas greičiau ir daugiau pakyla negu atlyginimas. Tai užburtas ratas iš kurio sunku yra išeiti. Reiktų kad vyriausybė griebtųsi radikalesnių priemonių. Kalbama, kad pakėlus atlyginimą, daugimonių atleis nemaža darbininkų, nes neįstengs apsimokėti. Tai bendrai apsunktų ekonomikę ir socialinę padėtį.

Brazilijos komercija ir industria šiuo metu toli gražu ne gyvena aukso laikotarpio. Daugeliui mažesnių industriju grėsia pavojus duris užsidaryti, nes neturi pinigų žaliavai ir medžiagai apmokėti. Taip pat ir mokesčiams, nes už išduotas prekes pinigas labai silpnai ir po ilgo uždelsimo tegrįžta. Apyvartai pinigų gauti nėra iš kur, bankai labai mažai vekselių teatskaito nes valstybinis bankas, Banco do Era

(pabaiga 4 pusl.)

Mokyklų Radikalinės Reformos Lietuvoje jau pradėtos vykdyti

(pabaiga)

Pakliūti į aukštąsias mokyklas bus dar bus sunkiau, negu iki šiol. Visur mokslas siejamas su darbu. Daugumai bei gusių vidurinių mokslų pakliūti į aukštąsias mokyklas nebus galima jau vien dėl vietų stokos. Propaguojamas neakivaizdinis studijavimas, neatsitraukiant nuo darbo. Universitetinės studijos jau bus tik kruopščiai išsijotiems. Ir profesorai ir dėstytojai turį būti glaudžiai susiję su gamyba ir tam tikrais laikotarpiais eiti į įmones. Aukštosios mokyklos turinčios persitvarkyti per 3-5 metus.

Pabrėžiamas reikalas mokyti mūsų jaunimą nesitapsinti su buržuazine ideologija ir bet kuriais revizionizmo pasireiškimais.

Kaip reformos pasireišk Lietuvoje?

Vilniaus «Tiesa» lapkr. 27 d. plačiai pranešė apie Lietuvos liaudies švietimo darbuotojų pasitarimą mokyklų reformos klausimais.

Švietimo ministeris M. Gedvilas savo pranešime pastebėjo kad «dėl mūsų respublikos mokyklų pertvarkymo yra įvairių nuomonių». Skirtingų nuomonių esą ir dėl mokyimo laiko ir dėl programų. Priešingai kasdieninei sovietų propagandai ministeris Gedvilas t.k. pastebėjo kad «daugelyje septynmečių mokyklų dabar mokosi labai mažas mokinių skaičius, jos neturi reikiamos mokomosios bazės ir augimo perspektyvų».

Bet mokyklos «sugamybinimas» turis būti neatidėliojant vykdomas, sako Gedvilas: «Ne laukiant kol bus įvykdytas mokyklos pertvarkymas, reikia jau dabar įgyvendinti kai kurias priemones mokslievių darbiniam auklėjimui sustiprinti». Kitoje savo kalbos vietoje pastebi, kad «kaikuriuos Pašėvės ir Kauno miestų Plaušgės, Rokiškio, Telšių, Kretingos ir kitų rajonų mokyklose sėkmingai vykdoma nuolatinė gamybinė praktika pramonės įmonėse ir žemės ūkyje. Eilėje mokyklų organizuotos gamybinio mokymo klasės». Tai beje, aiškėjo jau iš kai kurių spaudoje ir radijo pranešimų.

Kas Ta Potsdamo Sutartis

Už praėjusias dešimtmetį sovietams ir pasitikėjimą jais Vakarai dabar turi nuolatinį nerimą.

Potsdamo konferencija buvo 1945 liepos 17 — rugpjūčio 2. Joje dalyvavo Amerikos prezidentas Trumanas (Rooseveltas jau buvo miręs) Anglijos min. pirmininkas Churchillis (nuo liepos 28 jau Attlee) ir Sovietų Stalinas.

Viena sutartim Potsdame buvo padovanotos Kurilų salos Sovietams, kad jie užpultų Japoniją. Kita sutartim, pasirašyta kaip tik rugpjūčio 2, buvo papildyta Jaltos sutartim, pasirašyta vasaryje Vokietijai ir Europai pasidalyti ir tvarkyti.

Vokietiją padalyti į keturias zonas buvo sutarta jau Jaltos konferencijoje. Potsdame sutarta Berlyną valdyti visiems keturiems bendrai, sudarant sąjungininkų komendatūrą. Kaip vakariniai sąjungininkai prieš Berlyną,

«Daug mokyklinio amžiaus vaikų nesimoko».

Tame pačiame pasitarime Vilniuje švietimo ministerio pavaduotojas J. Kavaliauskas t. k. pranešė kad Alytaus, Tau ragės, Ukmergės, Vilniaus ir eilėje kitų rajonų daug mokyklinio amžiaus vaikų nesimoko. Skundėsi, kad mokytojai ir mokiniai per mažai domisi komunistiniu auklėjimu.

Kiti kalbėtojai nušvietė, jų veikimo ribose jau vykdomas «gamybinis apmokymas». Joniškio švietimo skyriaus vedėjas Galkus tikino susirinkusius, kad «rusų kalbos mokymasis yra būtinas». Matyti, dalyvių tarpe būta ir kitų nuomonių. Kalbėtojas dar pasakė, kad «dar yra tėvų, kurie nenori leisti vaikų į mokyklą». Kauno m. komiteto mokyklų skyriaus vedėjas J. Petruškevičius išdrišs paabėjoti ar darbininkų jaunimo mokyklos gali būti pagrindiniu keliu antrajame mokymo etape. Pasisako už bendro avinimo ir humanitarinio profilio mokyklą (bet jau paliekant tam tikrą skaičių tokių mokyklų). Kaune esą dideli sunkumai su patalpomis mokykloms. Reikia pastatyti 8-10 naujų mokyklų.

Pasitarime dalyvavo ir Aukštųjų tarybos prezidento p. kas Paleckis, ir pirmasis sekretorius Sniečkus (kuris vėl pasisakė «už nesuardomą draugystę su didžiąja rusų tauta»), min p. kas Šumauskas ir kiti.

Nėra abejonės, kad vienoks ar kitoks Maskvos įsakytų mokyklų reformų vykdymas Lietuvoje priklausys nuo to, ar daug ar mažai Lietuvos pedagogams pavyks atsispirti prieš mokyklos «supramoninimą», komunistinimą ir rusinimą.

Kaip minėta, atskiroms respublikoms duota šokia tokia laisvė mokyklų sistema pritaikyti savo krašto reikalams. Iš Lietuvos girdima daug balsų, kad ten vieton septynmečių ar aštuonmečių mokyklų yra siūlomos devyntmečių mokyklos, o vieton 11 metų vidurinių mokyklų dvylikametės. Matyti Lietuvos švietimo darbuotojai yra įsitikinę, kad Maskvos siūlomas mokyklų su pramoninimas, neprailginus mokymo laiko, gali privesti prie dar didesnio švietimo lygio nuskaidymo. Tačiau, kaip galutinai Lietuvoje bus nusistatyta tas reformas įgyvendinti, galės paaiškėti tik sekančiais metais.

Potsdamo sutartyje aiškiau neaptarta. Beliko veikti jau anksčiau karinių vadų susitarimas. 1945 birželio 5 karo vadai — E. Eisenhoweris, Montgomery ir Žukovas pasirašė sutartį, kuria Sovietai sutiko duoti Amerikai, Anglijai, Prancūzijai praėjimą į Berlyną, ir už tai Amerika papildomai perleido Sovietams dar Saksoniją ir Tiuringiją.

Potsdame Sovietai dar išsiderėjo, kad vakariečiai iš jų zonose turimo vokiečių turto 25 proc. perleistų Sovietams reparacijų sąskaiton. Išsiderėjo taip pat, kad Sovietams būtų pripažinta rytų Prūsija su Karaliaučium.

Potsdame Lenkijos vakarinės sienos p. liktos galutinai spęsti taikos konferencijoje. Tačiau buvusios Vokietijos žemės iki Oderio Neisses pavestos valdyti Lenkijos «laisvai išrinktai vyriausybei».

Aleksoto šlaituos nuliūdusios liepos Atsižiūri į Nerį ir Nemuną sraunų, Kresna katedra - galingai pasistiepus, Tarsi keltų iš klonio viena visą Kauną.

Ten senamiesčio linknujų bokštų rinktinė, Išsiskyrę iš būrio balti Karmelitai, Viršum prieplaukos idiliška krantinė Ir stogai, žalumyniai nuo upės iki kitai.

Ar nūnai ten varge didžiųjų didžiausiam Pasilik tau akmuo ant akmens? — vis klausiam Ir su nerimo apmaudu žiūrime į toli —

Panašiai andai Vytautas žūstantį broli, Ir liepsnojantį Kauną iš tolo stebėjo — Ir negalim padėt, kaip ir jis negalėjo...

Lietuvoje Mirė Rašytoja Čiurlionienė - Kymantaitė

(E) Gruodžio 1 d. Kaune mirė žinoma lietuvių rašytoja Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė, čia m. 73 metus.

Ministerių tarybos nutarimu buvo sudaryta komisija laidotuviams organizuoti. Komisijos pirmininkas: Venclova, nariai: Korsakas, Mikėnas, Rudzinkas, Vairas-Račkauskas, Tilvytis. Rašytoja palaidota valstybės lėšomis (Petrašiūnių kapinėse).

Laidotuvės įvyko Kaune gruodžio 4 d. dideliam kauniečių skaičiui lydint. Prie kapo, atsisveikinant su vėliuone, žodį tarė Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos p. kas A. Venclova. Lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius prof. Korsakas. Kauno miesto vykd. komiteto p. kas pavaduotoja Narkevičiūtė. Kapą už dengė daugybė vainikų.

Iš rašytojos gyvenimo.

Sofija Čiurlionienė Kymantaitė buvo žinoma dailininkė ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio našlė. Ji gimusi 1885 m. kovo 13 d. Joniškėje, Šiaulių apskr. Gimnaziją baigė Rygoje (1904 m.), po to iki 1907 metų studijavo Krokuvos universitete. 1907-08 metais dirbo «Vilties» redakcijoje Vilniuje. O sekančiais metais iškėkėjo už M. K. Čiurlionio. Vėliau (1914 m.) dėstė

mės iki Oderio Neisses pavestos valdyti Lenkijos «laisvai išrinktai vyriausybei».

Berlyno bendras valdymas baigėsi 1948. Sovietai norėjo vakariečius visai išmesti iš Berlyno ir nukirto jiems kelius į Berlyną. Prasidėjo garsiojo oro tilto istorija — nuo 1948 birželio 21 iki 1949 gegužės 12. Vakarai spaudimą atlaikė. Bet nuo tada jau nėra Berlyno jokio bendro valdymo — Berlynas padalytas į dvi administracijas, sudaryta rytų Vokietijos valstybė. Maskva visokiais būdais dabar nori priversti vakarų Vokietiją ir vakariečius tą rytų Vokietiją, naują satelitą pripažinti, o ilgainiui tą satelitą padaryti visos Vokietijos valdžia.

Jonas Aistis

NAUJI LAGERIAI
PABALTIEČIAM?

U.S.N. a. W. Report praneša:

Sovietų Sąjungoje Uralo kalnuose įsteigtinai koncentracijos lageriai žmonėm, deportuotėm iš Baltijos kraštų, kur yra sustiprėjusios antikomunistinės nuotaikos. Naujas lageris moterim yra Spasske, vyrām Dalinkoje ir Karabaše.

Birutė Žalagaitytė Pasaulio Čempionė

Agronomė Birutė Žalagaitytė iš Lietuvos spalio 30 Tiflise laimėjo ieties metimo pasaulio čempionės vardą. Nūmetė 57.49 metrus. Prieš tai buvo rekordas australietės — 57.4 metrai. Žalagaitytė dalyvavo rungtyne Sovietų vardu.

Kiek priskaitoma Katalikų pasaulyje

Bendras skaičius — apie pusę milijardo. Tradicinė katalikybės tvirtovė laikoma Europa — 183 128.000 katalikų. Ten ji turi daugiausia įtakos ir viešajam gyvenimui. Bet ten ji turi pakelti ir didžiausias komunistinio smūgius.

Tradiciniai katalikiški kraštai yra pietų Amerikos valstybės — 172 271 000. Bet katalikybei ten didelės kliūtys yra kunigų trūkumas, didelis socialinis skirtumas skurdas bei siveržiančios protestantų misijos, intelektualuose masonų įtaka.

Jungtinės Valstybės katalikų yra 35 859.000. Tai pati didžiausia religinė grupė.

Kanadoje yra 7 550 995 — mažiau kaip pusė gyventojų. Už geležinės uždangos Europoje skaičiuojama iki 54 621.000.

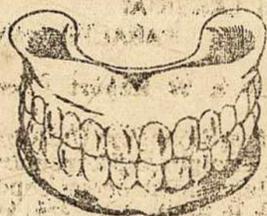
Afrikoje juodajame kontinente yra tik 20 444 000. Katalikai daugiausia pasisekimo susilaukia vidurio Afrikoje. Galingiausias Afrikoje yra islamas.

Azijoje katalikų 42 818 000. Labiausiai katalikybė klesti Filipinuose. Australijoje Naujojoje Zelandijoje, Okeanijoje — 2 803 000.

— Vilniuje nesiseka «masinis politinis darbas» įmonėse. Tai buvo iškelta kompartijos propagandos-agitacijos skyriaus rašo «Tiesa» n. ryje «Tokiose įmonėse, kaip Žalgirio, «Neries», Spalio keturiadesimtmečio vardo» gamyklose, mėsos kombinate retai skaitomos paskaitos apie tautų draugystę ir proletarinį internacionalizmą, apie lietuvių tautos kovą už tarybų valdžią, mokslą bei technikos klausimais ir ateistinėmis temomis». Partinės organizacijos silpnai aprūpinančios propagandistus medžiaga apie revoliucinį judėjimą, hitlerinius fašistus, buržuazinius nacionalistus». Nuo paskaitinio darbo yra nusisalinę įmonių profsąjunginiai komitetai. Nesą dirbamas propagandos darbas ir tarp moterų jaunimo. Mažai rūpinamasi raudonaisiais kampeliais.

— (E) Rašytojo Hermano Sudermano 30 metų mirties sukaktį paminėjo kai kurie Vokietijos laikraščiai, primindami ypač jo veikalus «Litauische Geschichten» ir jo draminius veikalus. Sudermanas buvo kilęs iš Šilutės apskr., mirė 1928 metais Berlyne.

Dantu Klinika

Dr. JOAQUIM
PACIFICO JUNIOR

Dantu chirurgas

Dentadurų ir judamų aparatų specialistas.

Priėmimo valandos kasdien: nuo 8 ligi 11 val.
ir nuo 17 ligi 21 val.

Konsultorija yra Vila Zelinoje, Avenida Zelina, 752.

«TĒVYNĒS GARSAI»

LIETUVIŠKŲ MUZIKOS VALANDA.

RADIO COMETA — Z.Y.R. 217, Vidutinėmis bangomis
1.130 kėls Mikrobangomis (frekvencija modulada) 1071 mg.

SEKMADIENIAIS

1. LIETUVIŠKA MUZIKA PLOKŠTELĒMIS

nuo 13,00 iki 14,00.

2. PAGEIDAVIMŲ KONCERTAS

nuo 14,00 iki 14,15.

3. LIETUVA IR LIETUVIAI:

«Mūsų Popiečiai» — nuo 14,15 iki 14,25.

Priimame komercinius skelbimus ir pasveikinimus su plokštelėmis!

Galima gauti naujų lietuviškų plokštelių!

Adovauja «TĒVYNĒS GARSAI» kolektyvas.

Adresas: Caixa Postal 403, S. Paulo, ERAZIL.

Pirkimas pirkimui nelygus.

Reikia žinoti kur pirkti.
Jeigu reikia statybai medžiagos
indų ir kitų reikmenų priesnamoms
kainomis, tai kreipkis į sandėlį.

LAPIENIS & JAKUTIS LTDA.

Av. Sapopemba 18-A — Vila Celeste

PRANAS & CIA. LTDA.

Madeiras em geral

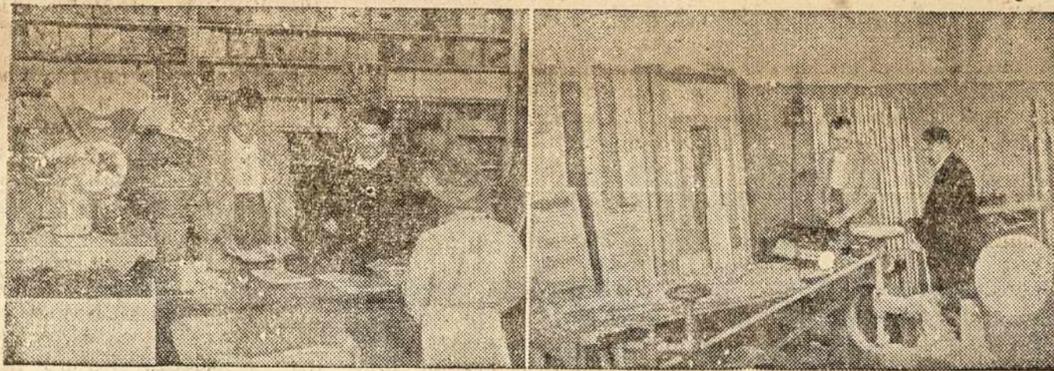
SEDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0229

«Enderço Telegrafico: «CABIUNA»
Rio de Janeiro

Serraria «ITA» — Serra dos Aimorés — Municipio de
Nanque - Estado de Minas Gerais

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvė tikslai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 34-C

VILA ALPINA

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas,
kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefonas: 51-4119 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686

Vila Prudente

Fone 63-5294

São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui

Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

Casa Sprindus & Cia.

Dabar parduodame: Siuvas «Singer» mašinas,
paskutinio modelio televizijos aparatus «Invictus»,
geriausios rūšies (Alta fidelidade) radijo aparatus.
Gazo pečius, geriausios rūšies už pinigus ir ilgą
išsimokėjimui, geležies reikmenų, dažus - elektri-
nius įtaisymus ir įvairių daiktų dovanoms ir t. t.

PRACA SÃO JOSÉ DOS CAMIŲS, 1 - V. ZELINA
SÃO PAULO — Telefone 63 5915

Ponto Final do Onibus V. Zelina, n.º 93

Pastaba: Taisome radijo aparatus,
Darbas garantuotas.

ESCRITORIO CONTÁBIL «V. ZELINA» IRMĀOS BAUZYS

Registrada na C. R. C. sob. n.º 551

Pça. S. José Campos, 8 S/ 2 - V. Zelina - S. Paulo
Telefone 63-6005

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contrat. na Junta Comercial
Dis. rat. na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais

Contratos de locação
Cartas de fiança
Requerimentos
Balancos
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e
Seguros de acidentes

HORARIO das 8 as 19 horas.

— SPAUDOS VAJUS —

Gruodžio 30 dieną V. Zelina klebonijoje įvyko pasitačiusis «Mūsų Lietuvos» prenumeratorių vajaus reikalas. Pasitarime dalyvavo 14 asmenų. Darnioje nuotaikoje buvo pagildinta spaudos reikalas. Iš visų susirinkusių buvo sudaryta komisija, vajui praversti. Vajus stengsis surinkti galimai daugiau prenumeratorių ir surinkti aukų laikraščio leidimui. Komisijos manymu toks vajus gali duoti reikiamą pajamų kiekį, todėl buvo nutarta laikraščio nemažinti, kaip buvo numatyta. Susirinkusieji pasitiki gera savo tautiečių valia ir tikisi, kad nebus apvilti.

Sekančiais metais laikraštį administruoti sutiko kunas J. Šeškevičius. Visais reikalais susijusiais su laikraščio, administracija (ne redakcija) prašome kreipti į jį. Rašant

(pabaiga iš 1 pusl.)

sil, privatiems bankams yra suvaržęs finansavimą. Krizę išgyventi tegali tik pajėgios finansiniai kompanijos. Atrodo, kad ir Brazilijoje stambus kapitalas daug mažesnių įmonių sugniuždins.

Žinoma, krašto ekonominė šių metų padėtis priklausys labai daug nuo vyriausybės.

— Išrinktas São Paulo gubernatorius Carvalho Pinto organizuoja sekretariataus švietimo sekretariataus užimti yra pakvietęs prof. Antonio Queiroz Filho.

laiškus siųsti Caixa Postal 4118 - São Paulo.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju: André Meno Būrelio artistams-mėgėjams už taip puikiai suvaidintą 3 jų veiksmų komediją «Mano išrinktoji motina» pp. Onai ir Albertui Stočkams. Danutei Jurevičiūtei. Albinai ir Pranui Alioniams, Juozai Linkevičiui, Jonui Kibelkščiui. Bajo ūnui ir St. Jurevičiui už veikalo vertimą ir pastatymą.

Dėkoju ponioms: Kona E. Polištaitienei, M. Čiuvinskienei, M. Bumblienei, Pupienienei ir Tubelienai už paaukavimą maisto produktų bufetui. Ypatingą padėką turiu išreikšti p. J. Jodeliui už aukas ir nenuilstamą darbą Sąjungoje ir p. Jakiūnienei už padovanotą puikią medžiagą moteriškam kostiumui S-gos Loterijai.

Dėkoju: pp. Kirinams, St. Vancevičiui, A. ir B. Tubeliams už aukas ir darbą bufete Valdybos nariams, kurie prisidėjo prie šio vakaro pasiekimo ir visiems S-gos nariams kurie šio kioku ar kitoku būdu prisidėjo savo darbais ar aukomis prie šio vakaro. Tad dar kartą visiems, visiems tariau nuoširdų lietuvišką. AČIŪ!

LSB Pirmininkas Kpt. J. Čiuvinskas

Lietuvių Sąjungos Brazilijoje Narių Žiniai.

LSB Valdyba praneša, kad 1959 m. sausio mėn. 25 d. yra

VISI Į V. ANASTAZIJĄ!!!

1959 m. sausio mėn. 17 d. 20 val. Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių m. los Globėjai ruošia linksmą

VAKARA

Programoje: 1 veiksmo komedija «Pabėgęs Meilūzis» Geras lietuviškas bufetas. Puikus orkestras. Pabaiga 4 val. ryto.

Pakvietimus galima įsigyti pas visus Valdybos narius ir Juozą Karpavičių (prieš Centralinį Paštą).

šaukiamas S-gos nariu visuo tintis metinis narių susirinkimas, kur bus renkami nauji vykdomieji 1959 m. S-gos organai.

Prašome visų narių, kurie dar nėra apsimokėję nario mokesčio, apsimokėti pas S-gos išdinininką J. Jodelį, Rua Inacio, 20 V. Zelina darbo valandomis iki 1959 m. sausio mėn. 9 d.

Susirinkimas įvyks Mojos rūmų patalpose 15 val. Nesusirinkus kvorumui, po pusės valandos bus šaukiamas antras susirinkimas ir skaitysis teisėtu bent kuriam narių skaičiui dalyvaujant.

Be to, priemename, kad tik tie nariai gali dalyvauti rinkimuose kurie pilnai yra atsiskaitę su nario mokesčiu.

L. S. B. Valdyba.

— Dėl spaustuvės perkėlimo į naujas patalpas, Av. Zelina, 55, šis M. L. numeris išleidžiamas sumažintas - 4 pusl.

— Laiškai: P. Dovydaičiui, V. Vosyliui, J. Masiui, N. Stasiulioniui, J. Gudanavičiūtei, A. Navickui, N. Vinkšnaitytei, M. Jūrkoniiui, E. Šimonytei, M. Seimunienei, P. Šukini, I. Kufkienei, J. Skorupskiiui, F. Slavickaitei, H. Guzikauskui, J. Labuckui, D. Ruzgaitei, V. Favloff, M. Jonavičiūtei, J. Belevičiui, A. Batrimienai, Ald. Valavičiūtei, P. Paukščiui, S. Forinui, J. Pitrenaitėi, M. Sielkienei, J. Meškauskui, A. Fangonienai, Al. Grabauskui.

— Šiais metais organizuotas Naujų Metų sutikimas buvo suruoštas Liet. Kat. Būdumenės choro pas P. Šimonį ir Vila Anastacio mokykloje, kur Naujų Metų sutikimą

LIETUVOS LAISVĖ IR NEPRIKLAUSOMYBĖ YRA IR LIEKA SVARBIAUSIAS VISŲ MŪSŲ SIEKIMAS

VLIKo Vykdomosios Tarybos žodis tautiečiams laisvajame pasaulyje Naujųjų Metų proga.

Sunkios, atkaklios grumtynės vyksta už mūsų žemės ir tautos laisvę. Vieni po kitų eina metai į amžinybę, pratešdami Lietuvos okupaciją. Ir pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje vienodai visus kankina lgesys — kada gi pagaliau išaus mums laisvės rytojais?

Mūsų pavergėjai nesigaili jokio triušo ir nesivaržo jokiomis priemonėmis sudaryti įspūdžiui, tartum istorijos ratas lemtingai būtų pasisukęs ir vyktų lūžis pasauliniu mastu Sovietų pergalės linkme. Sovietų Sąjungos karinis stiprinimas ir susilyginimas su Amerika atominių ir raketinių ginklų srityje, nuolatinės agresingos Maskvos provokacijos, atkaklus Sovietų užsimojimas paskutiniu vergų jėgos iščiulpimu «pavyti ir pralenkti» pažangiasis Vakarų valstybes, pabrėžtinai kartoja mas pasaulio užkariavimo siekis — visa tai turi mažinti laisvojo pasaulio atsparumą ir dilinti viltį kad pavergtosioms tautoms sektų greit išsilaisvinti.

Tačiau kiekvieno mūsų sveikas protas ir blaivus mūsų tautos nuėjimas yra stipresnis, negu visi Sovietų propagandiniai įtaigojimai.

organizavo Dr. Eusanavičiaus vardo lietuviškos mokyklos globėjai

Lietuvos mekrašte pasilikusių tarpe ne tik negėsta, bet dar auga, vis ryškiau žerėti ima ir šildo visų širdis. Tokių, kas su mūsų pavergėjais išvien eina, yra tiek mažai saujė pačiose viršūnėse. Visos tautos sąmonėje viešpatauja gilus įsitikinimas, kad okupantas yra mūsų priešas, kad prieš svetimųjų priešpauą visi sutartinai turi veikti ir susidarančius pa vojus atremti.

Nesugundė ir nesugundys pasaulio įvykiai ir tremtyje atsidariusius mūsų tautiečius pasiduoti sovietiškiems norams. Lietuvių tauta yra ir lieka vieninga ir anapus geležinės už dangos, ir čia, laisvajame pasaulyje. Vienintelis mūsų kelias, tai laisvės kelias. Ne su Maskva ir ne su bolševizmu, o su laisvyuoju, demokratiniu pasauliu mes einame išvien ir norime savo ateitį kurti.

Niekas negali pasakyti, kas rytoj Sovietų Sąjungoje gali įvykti. Tikras visokių ateities galimų aruodas — tai Sovietų Sąjungos vidinė netvarka, ir niekad, turbūt, nenusistovėsianti padėtis. Nei rusai, nei kitos Sovietų Sąjungos kėlėjimo uždarytos nerusų tautos nesiduos amžinai išnaudamos ir laikomos skurdžiame beteisiam gyvenimo lygyje. Šitas tautų kalėjimas anksčiau ar vėliau sugrius.

Ateityje gali tekti dar visa ko pergyventi. Mokėkime būti tvirti, jei kurie nors įvykiai mus į nevirtį vestų — ir dar ryžtingiau sustiprinkime savo pastangas Kantriai laukime, kol Lietuvos reikalui susidarys šviesesnės viltys. Istorija mums rodo, kad pavergta tauta, atkakliai siekdama laisvės ją tikrai pasiekia. Kodėl mums likti vergais, jei galime vėl laisvi būti ir savo tautai sudaryti laimingesnį gyvenimą, paremtą laisve socialiniu teisingumu ir visuotiniu gerumu?

Dar žodelis ir visai konkrečių klausimų. Kiekvienas iš mūsų turėtų laikyti tautinės garbės pareigą aukoti tautos gyvybę ir laisvinimo reikalams — Tautos Fondui — savo skatiką. Iš daugelio šaltinių visa tegu suplaukia į bendrą srovę. Kad lietuvių tauta išliktų ir Lietuva vėl atgautų laisvę.

Tad ryžtingai naujomis viltimis į Naujuosius Metus!

VLIKO Vykdomoji Taryba

— Ši šeštadienį moksleiviai ateitininkai, apie 30 asmenų, išvyksta į Suarão stovyklauti dešimčiai dienų. Į Suarão ir daugiau lietuvių ruošiasi atostogų metu pailsėti.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

Medžiagos žieminiams ir vasariniams rūbams (yra pavyzdžiai). Vaistai, maistas, skalbiniai, avalynė, megstiniai, kojinės, pirštinės, skaros, stūlai ir daug kitų prekių.

Siuntinių pristatymas garantuotas.

Gavėjas nemoka nieko. Pageidaujant — siunčiamas oro paštu.

Kreiptis: Magdalena Vinkšnaitienė — rua Barão do Piraf, 65, Vila Zelina.

Laiškams — caixa postal 371, São Paulo.

SIUVĖJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua Inbagapi, 9 - V. Zelina
(prasideda iš Av. Zelina, 598)

SÃO PAULO LIETUVIŲ VAIKŲ KALĖDINĖ ŠVENTĖ

yra ruošiamas sausio 11 dieną Vila Zelinoje. Programoje bus suvaidinta Aldonos Didžiulytės Kalėdinis vaizdelis «ŽVAIGŽDUČIŲ EGLUTĖ». Vaidinime žiūrovas turės progos matyti vaikų tautinius šokius girdėti kalėdines giesmes ir lietuviškas dainas. Dalyvaus ir Kalėdų senelis su dovanomis vaikams. Šventės pelnas yra vienintelės lietuviškos mokyklos pajamos Mokyklos vadovybė kviečia visus į šį mažųjų parengimą.

TAUTIEČIAI!

Skaitykite ir platinkite vienintėlį Pietų Amerikoje populiarių lietuvių kultūros žurnalą «GINTARA» kuris išeina kiekvieno mėnesio pradžioje. «Gintare» rasite daug įdomių straipsnių, apysakų, eilėraščių ir žinučių «Gintaro» kaina metams tik Cr. \$ 200,00. Pinigus siųsti: «Gintaras» Caixa Postal 7988, S. Paulo.

GEROS ŽINIOS

JAU GALITE PADĖTI SAVO ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

- * Skubiai išsiunčiame a. rangą, maistą, medžiagas, medžiagius, vilną, odą, batams ir vaistus.
- * Turime visų medžiagų pavyzdžius!
- * Laikė 6-8 savaičių siuntiniai pasiekia Lietuvą. Oro paštu 2-3 savaitės.
- * Siuntėjas gaus gavėjo parašų patvirtintą pakvitavimą.
- * Visi persiuntimo mokesčiai ir maitas apmokami čia. Gavėjas nieko neturi mokėti.
- * Siuntiniai pilnai apdrausti - žuvus grąžiname pinigus arba pasiunčiame naują.

Kreipkitės pas: Jonas Valavičius, R. Pe. Bened. de Zamargo, 698, Penha Al. Boguslauskas, R. F. Ant. de Guadalupe, 14, V. Zelina. Rašykite: Caixa postal 403 — São Paulo.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Dr. AYRTON LORENA
Dr. VICTOR AUSENKA

Advocacia

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Raštinė:

R. Senador Feijó 131 - 10.º and conj. 101 - Tel. 35-0062

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tik tai

ANTANO DAVILONIO
Manufatura de «Botões Estrela»

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 116, caixa postal 4118 - Vila Zelina. Tel. (recados): 63-1987, São Paulo. Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

ESCRITORIO CONTABIL
NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C. R. G. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atnašymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumentus, sudaro sutartis surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nėjudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-2767 - S. Paulo